

Raport z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za 2018 rok

Wstęp

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy.

W myśl powyższego opracowany został Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok dla Dąbrowy Górniczej, w którym określona została polityka lokalna wobec występujących problemów narkomanii na terenie gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok dla Dąbrowy Górniczej został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/735/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 13 grudnia 2017 roku

Zadania określone w Programie stanowiły kontynuację prowadzonych w latach ubiegłych działań z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii. Program uwzględniał również propozycje nowych zadań, służących doskonaleniu i rozwijaniu lokalnego systemu rozwiązywania tych problemów.

Cel i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii były zbieżne z celami strategicznymi i działaniami wskazanymi w obszarze polityki społecznej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2016 – 2020 oraz uwzględniały cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020.

Działania wynikające z Programu tworzyły system pomocy dla wielu grup odbiorców na różnych etapach zagrożenia problemami narkomanii.

Program adresowany był do wszystkich mieszkańców Dąbrowy Górniczej, a w szczególności do osób z grup ryzyka, uzależnionych i ich rodzin, osób fizycznych, prawnych i podmiotów nie posiadających osobowości prawnej, realizujących zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii.

Zadania ujęte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone były m.in. przez jednostki organizacyjne miasta, wydziały Urzędu Miejskiego, organizacje pozarządowe, instytucje oraz inne uprawnione podmioty.

Koordynatorem i realizatorem części zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok był Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej.

Program został poddany konsultacjom społecznym z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz problematyki uzależnień na terenie miasta oraz z mieszkańcami Dąbrowy Górniczej.

Realizacja zadań Gminnego Programu finansowana była z dochodów gminy z tytułu wpływu z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18² pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, z późn. zm.) wymienione środki finansowane mogą być wykorzystane na realizację m.in. gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz zadań prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji zadań

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

W ramach realizacji zadania:

1. Wspierano działalność dąbrowskich placówek leczenia uzależnień, w których prowadzone są oprócz terapii dla osób dorosłych uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych terapie dla osób z uzależnieniem krzyżowym. Personelowi Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, funkcjonującej w strukturach NS ZOZ Przychodni „Merkury”, przekazano zakupioną prenumeratę roczną specjalistycznych czasopism.
2. Kontynuowano działalność Punktu ds. Uzależnień od Narkotyków, który ma swoją siedzibę w Dąbrowie Górniczej przy ul. Adamieckiego 13, pokój nr 6. Punkt czynny był raz w tygodniu w poniedziałki, w godz. od 10⁰⁰ do 16⁰⁰.
Z formy bezpłatnej pomocy specjalistycznej skorzystało 148 osób.
Punkt ds. Uzależnień od Narkotyków to miejsce, w którym osoby ryzykownie i problemowo używające narkotyki i inne środki psychoaktywne otrzymały fachowe porady od specjalistów terapii uzależnień na temat form terapii, miejsc leczenia ambulatoryjnego bądź stacjonarnego. W Punkcie udzielane są podstawowe informacje w zakresie problemu uzależnienia i profilaktyki. Klientami Punktu oprócz ww. osób są również rodzice, opiekunowie dzieci oraz osoby mające na względzie dobro dziecka lub bliskiej osoby zagrożonej narkomanią bądź zażywającej inne środki psychoaktywne.
3. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 2157.2017 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 24.11.2017 r. w sprawie: ogłoszenia konkursu ofert na realizację w 2018 roku zadania publicznego pn. „Program profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych dla osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej”, ogłoszono konkurs, w wyniku którego zostały przyznane środki finansowe Caritas Diecezji Sosnowieckiej z siedzibą w Sosnowcu (41-200), ul. Korczaka 5. Program prowadzony był w Schronisku dla Bezdomnych. Grupę docelową stanowiły osoby zaliczające się do katalogu osób wykluczonych społecznie z powodu bezdomności i nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
W okresie realizacji programu w zajęciach profilaktycznych wzięło udział 121 osób bezdomnych (77 mieszkańców Schroniska i 44 bezdomnych środowiskowych)

Zadanie 2.

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.

W ramach realizacji zadania:

1. Kontynuowano działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, który ma swoją siedzibę w Dąbrowie Górniczej, ul. Adamieckiego 13, pokój nr 6. Punkt czynny był dwa razy w tygodniu we wtorki i piątki, w godz. od 16⁰⁰ do 18⁰⁰.
Porad udzielali: psycholog i specjalista terapii uzależnień.
Z formy bezpłatnej pomocy specjalistycznej skorzystało 182 osoby.
2. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 2157.2017 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 24.11.2017 r. w sprawie: przyjęcia zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu gminy Dąbrowa Górnicza na realizację zadań własnych gminy i powiatu w 2018 r. w ramach art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb konkursowy), ogłoszono konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień pn. Udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

i przeciwdziałania narkomanii pt. Dąbrowska Poradnia Prawna "PARAGRAF". Realizatorem zadania została Fundacja „Godne Życie” z siedzibą w Dąbrowie Górniczej (41-303), ul. Sienkiewicza 6a.

W ramach realizacji zadania, osobom zamieszkującym teren Dąbrowy Górniczej udzielano bezpłatnych porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii z prawa karnego, cywilnego, rodzinnego, prawa pracy i prawa mieszkaniowego. Potencjalny petent otrzymał nie tylko ważne dla jego sprawy informacje, ale i pomoc w wypełnianiu czy konstruowaniu potrzebnych dokumentów prawnych. Porady udzielane były w trzech punktach na terenie miasta usytuowanych w siedzibie Związku Harcerstwa Polskiego, ul. Królowej Jadwigi 8, Miejskiej Bibliotece Publicznej, ul. Kościuszki 25 oraz w Centrum Handlowym „Pogoria”, ul. Sobieskiego 6.

W 2018 roku porad udzielono 284 osobom.

3. W siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, funkcjonującego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, ul. 3-go Maja 22 pod numerem: 32/268-12-22 działał Miejski Telefon Zaufania. Dyżurujący konsultanci codziennie w godz. od 19⁰⁰ do 22⁰⁰ udzielali wsparcia osobom dzwoniącym, znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, wynikających w szczególności z nadużywania alkoholu, stosowania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także stosowania przemocy. Profesjonalnej pomocy telefonicznej i wsparcia udzielono 181 osobom.
4. W okresie ferii zimowych, tj. od dnia 29 stycznia 2018 r. do dnia 9 lutego 2018 r. w 16 placówkach oświatowych, tj. w Szkołach Podstawowych nr 7, 10, 11, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 29, 30, Zespołach Szkół nr 4, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, 5, 7 i Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej zorganizowano bezpłatne półkolonie dla dzieci i młodzieży wywodzących się przede wszystkim z rodzin zagrożonych patologią, dysfunkcyjnych, o niskim statusie materialnym pozostających podczas ferii w mieście i nie korzystających w tym czasie z innych form wypoczynku. Zgodnie z programem półkolonii w szkołach od poniedziałku do piątku w godz. od 9⁰⁰ do 15⁰⁰ odbywały się zajęcia rekreacyjne, artystyczne, sportowe i profilaktyczne. Organizowane były wycieczki poza miasto i w mieście, wyjścia do kina, konkursy tematyczne i inne, atrakcyjne formy zajęć. W ramach półkolonii uczestnicy mieli zapewnione dwa posiłki dziennie (drugie śniadanie i obiad). Tą formą wypoczynku objętych zostało 583 dzieci.
5. W okresie wakacji letnich, tj. od dnia 25 czerwca 2018 r. do dnia 27 sierpnia 2018 r. w 22 placówkach oświatowych, tj. w Szkołach Podstawowych nr 3, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 29, 30, w Zespołach Szkół nr 4, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, 2, 5, 6, 7 i w Młodzieżowym Ośrodku Pracy Twórczej zorganizowano bezpłatne półkolonie dla dzieci i młodzieży wywodzących się przede wszystkim z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym lub innymi uzależnieniami oraz z rodzin o trudnej sytuacji materialnej, życiowej, w szczególności, w których występuje przemoc. Zgodnie z programem półkolonii w szkołach od poniedziałku do piątku w godz. od 9⁰⁰ do 15⁰⁰ odbywały się zajęcia rekreacyjne, artystyczne, sportowe i profilaktyczne. Organizowane były wycieczki poza miasto i w mieście, wyjścia do kina, konkursy tematyczne i inne, atrakcyjne formy zajęć. W ramach półkolonii uczestnicy mieli zapewnione dwa posiłki dziennie (drugie śniadanie i obiad). Tą formą wypoczynku objętych zostało 1385 dzieci.
6. W okresie od kwietnia do października 2018 r. wspólnie z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 2 realizowano projekt profilaktyczny pn. „Zapobiegam - reaguję – w mundurze siła”. Głównym celem projektu było promowanie wśród młodzieży szkoły oraz mieszkańców miasta zdrowego, bezpiecznego stylu życia wolnego od uzależnień. W ramach projektu zorganizowano obóz wyjazdowy profilaktyczno-integracyjny dla 59 uczniów z klas mundurowych o profilu policyjnym i wojskowym. W projekcie ogółem uczestniczyło ok. 1500 osób, w tym 300 uczniów ZSO nr 2.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

W ramach realizacji zadania:

1. W 11 placówkach oświatowych, tj. w Szkole Podstawowej nr 3, 11, 12, 13, 20, 29, 30, w Zespole Szkół nr 4 oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 1, w Branżowej Szkole I Stopnia Specjalnej nr 1 i w IV Liceum Ogólnokształcącym Specjalnym w okresie od 19 marca do 8 czerwca, prowadzone były programy profilaktyczne w ramach zajęć pozalekcyjnych. Programy opracowane zostały przez 18 nauczycieli z poszczególnych szkół w oparciu o sporządzone wewnętrzne diagnozy i zaakceptowane zostały do realizacji przez dyrektorów danych placówek. Celem realizowanych programów było zapobieganie inicjacji alkoholowej/narkotykowej wśród uczniów klas IV – VII. W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 242 dzieci.
2. W czasie trwania dąbrowskich dni profilaktyki, które zorganizowano w dniach od 21 listopada do 4 grudnia, przedszkolakom i dzieciom z zespołów szkolno-przedszkolnych zaprezentowano spektakle teatralne – bajki z przekazem edukacyjno-profilaktycznym w wykonaniu aktorów scen krakowskich natomiast dzieci ze szkół podstawowych i średnich uczestniczyły w spektaklach profilaktycznych z zakresu tzw. pozytywnej profilaktyki uzależnień. W spektaklach teatralnych dla najmłodszych uczestniczyło 3068 dzieci z 37 placówek oświatowych natomiast w spektaklach skierowanych do młodzieży uczestniczyło 1823 uczniów z 9 placówek oświatowych.
3. W miesiącu marcu przystąpiono do ogólnopolskich kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, „Przemoc boli” i „Pijani kierowcy i bezpieczeństwo na drodze” organizowanych przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. W tym celu zakupiono pakiety materiałów edukacyjno-informacyjnych, które wykorzystane były do prowadzonych w ramach kampanii zajęć warsztatowych dla uczniów. Materiały przekazano do 31 dąbrowskich szkół podstawowych i gimnazjalnych. Inauguracja kampanii „Narkotyki? To mnie nie kręci!” odbyła się 23 kwietnia 2018 r. w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2. Współrealizatorami kampanii byli pedagodzy i psychologowie szkolni oraz policjanci z dąbrowskiej Komendy Miejskiej Policji. W kampanii uczestniczyło ogółem ok. 2500 osób.
4. W siedmiu placówkach oświatowych, tj. w Szkole Podstawowej nr 3, 11, 12, 13, 16, 18 i 29 zrealizowano profilaktyczny „Program Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów „Unplugged”. Program „Unplugged” jest szkolnym programem profilaktyki uniwersalnej, adresowanym do uczniów w wieku 12 – 14 lat oraz ich rodziców i nauczycieli, rekomendowanym przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji i Instytut Psychiatrii i Neurologii. Program powstał w ramach międzynarodowego projektu EU-Drug Abuse Prevention, finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Celem jest ograniczenie inicjacji używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, papierosów, narkotyków), a także opóźnianie przejścia od fazy eksperymentalnego ich używania do fazy używania problemowego. Skuteczność programu w odniesieniu do rozwiązywania problemu używania substancji psychoaktywnych została potwierdzona w badaniach ewaluacyjnych. Przy realizacji programu młodzież i nauczyciele korzystali z podręczników i gotowych scenariuszy zajęć opracowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W programie wzięło udział 277 uczniów.

Zadanie 4.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Jak zaznaczono na wstępie szereg zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizowanych było łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania alkoholizmowi, ujętymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok.

Do zadań tych zalicza się zadania realizowane w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 2157. 2017 Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej z dnia 24.11. 2017 r. w sprawie: przyjęcia zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu gminy Dąbrowa Górnicza na realizację zadań własnych gminy i powiatu w 2018 r. w ramach art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb konkursowy), ogłoszono konkursy, w wyniku których zostały przyznane niżej wymienionym organizacjom dotacje na realizację następujących zadań publicznych z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2018 r.:

- 1) "Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej dla dzieci i młodzieży w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w poszczególnych dzielnicach miasta: Centrum, Gołonóg, Żąbkowice, Mydlice".

W ramach zadania na terenie miasta prowadzone były 4 placówki wsparcia dziennego przez niżej wymienione organizacje pozarządowe:

1. Fundacja „Godne Życie”

- prowadziła trzy placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym:

a/ w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2, ul. Prusa 3, pn. „Akademia Gry i Zabawy”. Placówka czynna była przez cały rok, z przerwą wakacyjną w miesiącu sierpniu,

b/ w siedzibie Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Św. Antoniego 107, pn. „Akademia Wyobraźni Dziecięcej”. Placówka czynna była pięć razy w tygodniu, przez cały rok,

c/ w siedzibie Związku Harcerstwa Polskiego przy ul. Królowej Jadwigi 8, pn. „Dziecięca Fabryka Kreatywności”. Placówka czynna była pięć razy w tygodniu, przez cały rok z przerwą wakacyjną w miesiącu sierpniu.

Łącznie opieką objęto 101 dzieci w wieku od 6 do 18 lat.

2. Stowarzyszenie „Dar Serca”

- prowadziło placówkę wsparcia dziennego pn. „Świetlica środowiskowa Kraina Przyjaźni” w Szkole Podstawowej Nr 20, ul. Adamieckiego 12.

Placówka czynna była przez cały rok, z przerwą wakacyjną w miesiącu sierpniu.

Opieką częściową objęto 30 dzieci w wieku od 6 do 16 lat.

- 2) „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej”.

W ramach zadania placówkę wsparcia dziennego w formie specjalistycznej prowadziło Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Małolat” pn. „Świetlica specjalistyczna „Małolat”, przy Al. Zwycięstwa 79.

Placówka czynna była od 15 czerwca, z przerwą wakacyjną w miesiącu sierpniu.

Wsparciem objętych zostało 20 dzieci w wieku od 7 – 16 lat.

Źródła i zasady finansowania zadań

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok były środki finansowe pochodzące z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zasady finansowania zadań:

wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii określonych w Programie zostały ujęte w planie budżetowym na 2018 rok w Dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii oraz w Dziale 852 – pomoc społeczna, rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w Dziale 855 – rodzina, rozdział 85504 – wspieranie rodziny.

Dysponentem ww. środków był Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej.

Prezydent Miasta

Marcin Bazylak